

Aleksey BORISOV: "COP29-un uğurlu təşkili dünya arenasında mövqeyini möhkəmləndirməkdə Azərbaycana kömək edəcək

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının - COP29-un keçirilməsi Azərbaycana beynəlxalq aləmdə nüfuzunu möhkəmləndirməyə kömək edəcək, eləcə də iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə üzrə qlobal səylərə töhfə verəcək.

Bu barədə AZƏRTAC-a Rusiya BMT-yə Yardım Assosiasiyasının sədrinin birinci müavini, Ümumdünya BMT Assosiasiyaları Federasiyasının vitse-prezidenti Aleksey Borisov bildirib.

COP qlobal dünya üçün nəyə görə vacibdir?

Agentliyin həmsöhbəti vurğulayıb ki, BMT-nin İqlim Dəyişikliyi Konfransı (COP) qlobal dünya əhəmiyyətli tədbirdir. Çünki iqlim dəyişmələri təkəcə ətraf mühit deyil, həm də iqtisadiyyat, insanların sağlamlığı və təhlükəsizliyi üçün ciddi təhdiddir. COP ölkələrə bir araya gəlməyə, iqlim dəyişmələri problemlərini müzakirə etməyə, istixana qazlarının həcmi azaldılmasına və iqlim dəyişmələrinə uyğunlaşmaq üçün birgə hərəkətlər barədə tədbir və qərarları qiymətləndirməyə, yenilərini qəbul etməyə imkan verir.

"COP ən əsas beynəlxalq ekoloji sazişlərdən biri olan BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının (BMT İDÇK) və Paris İqlim Sazişinin həyata keçirilməsi üzrə danışıq prosesinin ali orqanıdır. Bu gün COP həm də ona görə dəyərlidir ki, dövlət başçıları, nazirlər, digər dövlət xadimləri, eləcə də biznes, vətəndaş cəmiyyəti, akademiya, media, gənclər və bir çoxları daxil olmaqla, iqlim gündəliyinin geniş aktorlar dairəsini bir araya gətirir. İqlim məsələsini həll etmək üçün bu gün məhz belə sahələrarası yanaşma tələb olunur", - deyərək ekspert qeyd edib.

Azərbaycan - neft ölkəsi və "yaşıl iqtisadiyyat"dır

Bu gün karbon neytrallığına nail olmağın zəruriliyinə artıq heç kəmin şübhə ilə yanaşmadığını qeyd edən ekspert, eyni za-



manda müxtəlif tipli iqtisadiyyata malik ölkələrə iqlim fəlakətinin qarşısının alınması üçün nəyi və necə etmək lazım olduğu ilə bağlı razılığa gəlməyin çox çətin olması faktına diqqət çəkib.

"İki mövqeyin toqquşması göz qabağındadır. Birincilər, ilk növbədə, Avropa İttifaqı ölkələri və ABŞ 2050-ci ilə qədər sürətləndirilmiş enerji keçidinə və karbon neytrallığına nail olmaqda ısrarlıdır. Eyni zamanda istixana qazlarının emissiyalarının karbohidrogenlərin hasilatı və istifadəsi sahəsində "keçid" layihələri hesabına azaldılmasına nail olmaq yolverilməz hesab edilir. İnkişaf etməkdə olan dünya üçün belə yol yenisinin qurulması üçün lazımı vəsaitin ayrılacağı ümidi ilə iqtisadiyyatın köklü şəkildə pozulması deməkdir. İkincilər, o cümlədən Çin, Rusiya və Səudiyyə Ərəbistanı 2060-2070-ci illərə qədər karbon neytrallığına nail olmaq şərti ilə hər bir ölkənin iqtisadiyyatının inkişafının xüsusiyyətini nəzərə alan daha yumşaq keçidin tərəfdarıdır. Bu yol inkişafda olan ölkələrə enerji və resurs səmərəliliyi istiqamətdə hərəkət edərək iqtisadiyyatını yenidən qurmağa imkan verəcək, eləcə də düşünülməmiş sürətləndirilmiş enerji keçidin səbəb ola biləcəyi sosial-iqtisadi risklərin səviyyəsini azaldacaq", - deyərək bildirib.

Mütəxəssisin fikrincə, istixana qazlarının emissiyasına böyük töhfə verən inkişafda olan ölkələrin maraqları nəzərə alınmadan planetdə karbon neytrallığına nail olmaq mümkün deyil. "Buna görə də tərəflər razılığa gəlməli olacaqlar. Azərbaycan "yaşıl iqtisadiyyat"lı neft ölkəsi və COP29-un ev sahibi olaraq təcrübəsini və nailiyyətlərini bölüşə bilər", - deyərək A.Borisov əminliklə bildirib.

Növbəti sessiyanın keçirilməsi yeri kimi Azərbaycanın seçilməsi ölkəyə yüksək etimadın göstəricisidir

Şərqi Avropa qrupuna aid ölkələrin yekdil qərarı ilə konfransın növbəti sessiyasının keçirilməsi məkanı kimi Azərbaycanın seçilməsi ölkəyə yüksək etimadın göstəricisidir.

"Şübhəsiz ki, Azərbaycan iştirakçılar və qonaqlar üçün rahat şərait yaratmaq, eləcə də davamlı inkişaf və iqlim siyasəti sahəsində nailiyyətlərini nümayiş etdirməyə səy göstərərək yüksək məsuliyyət və peşəkarlıqla bu cür böyük tədbirlərə evsahibliyi edir. Ölkə müasir infrastruktur, insan resursları, beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsində qiymətli təcrübəyə malikdir. Azərbaycan iqtisadi forumlar, mədəni və idman tədbirləri də daxil olmaqla, müxtəlif miqyaslı tədbirlər keçirərək beynəlxalq arenada özünü etibarlı tərəfdaş kimi göstərib", - deyərək qeyd edib.

Bakıda COP29-dan gözləntilər

Həll ediləcək əsas məsələlərdən danışan A.Borisov deyib ki, bu, əlbəttə, yeni itkilər və zərər fondunun vəsaitlərinə çıxış şərtlərinin konkretləşdirilməsi, qlobal yeniləşmə çağırışlarının praktik şəkildə həyata keçirilməsi, uyğunlaşma və maliyyələşmə üzrə kollektiv məqsədlər ətrafında razılaşmaların əldə olunması, eləcə də Paris sazişinin 6-cı maddəsinin qaydaları ətrafında böhranın həlli - karbon bazarlarıdır.

O, eyni zamanda xatırladıb ki, COP28-də danışıq komandaları uzun müddət ərzində ilk dəfə olaraq heç bir qərar qəbul etməyərək, karbon bazarları kimi əhəmiyyətli alət üzrə nəticə qazanmayışdılar.

"Əminəm ki, Azərbaycanın sədrliyi ölkələrin çoxtərəfli səmərəli dialoquna ciddi töhfə verəcək. Hər kəsin səsi eşidilsin, nəticələr isə ümumi qərarlar əsasında qəbul olunsun deyərək maraqlı tərəflərin geniş dairəsinin fikrini dinləməyə və onu nəzərə almağa imkan verəcək", - deyərək BMT-yə Yardım Assosiasiyasının sədrinin birinci müavini fikrini yekunlaşdırıb.